

mentów guza, które ulegają rozplemowi na miejscu lub podlegają migracji.

Wnioski

Wnioski praktyczne płynące z obserwacji nad stosowaniem metody usuwania całego gruczołu mlecznego wraz z węzłami chłonnymi są następujące:

1. Usuwając operacyjnie cały gruczoł nie powinno się pozostawiać zupełnie tkanki, która mogłaby stać się źródłem wznowy procesu nowotworowego. W praktyce nie da się przeważnie odróżnić zdrowej tkanki gruczołowej od objętej procesem nowotworowym, zwłaszcza w początkowym okresie choroby.

2. Również trudno nieraz ustalić granicę pomiędzy pakietami jednej strony, co prowadzi do pozostawienia części tkanki gruczołowej pakietu, lub naruszenia jej w pakiecie sąsiednim.

3. Wykonując długie cięcia sięgające do okolicy kanałów pachwinowych, co jest konieczne przy usuwaniu ostatniej pary pakietów, uzyskuje się możliwość wycięcia pachwinowych węzłów chłonnych bez specjalnych trudności, co nie wymaga dokonywania dodatkowych cięć. Usunięcie tych węzłów zapobiega powstawaniu przerzutów drogą naczyń chłonnych, a nie upośledza w jakikolwiek widoczny sposób funkcji kończyny.

4. Wycięcie doszczętne gruczołu sprzyja lepszemu gojeniu się rany pooperacyjnej. Rana po częściowym wycięciu gruczołu goi się często z powikłaniami z powodu pozostawienia części czynnej tkanki gruczołowej.

5. Ze względu na występowanie złośliwych zmian nowotworowych u suk w wieku starszym, usuwanie gruczołów u nich nie stanowi okaleczenia zwierzęcia, gdyż zarówno z powodu wieku, jak i z powodu skłonności do nowotworów, zwierzęta te nie powinny już rodzić i karmić potomstwa.

Adres autora: dr Waclaw Tarasewicz, Warszawa, Krucza 51 m. 66.

Тарасевич В. РАДИКАЛЬНАЯ МАСТЭКТОМИЯ В СЛУЧАЯХ ОПУХОЛЕЙ МОЛОЧНЫХ ЖЕЛЕЗ У СУК.

Автор исследовал 19843 суки причем у 976 из них были найдены опухоли различного характера и размещения. В 340 случаях обнаружено опухоли молочных желез. Автором описаны различные методы оперативного лечения этих опухолей не всегда дающие эффективные результаты. В связи с этими автор применял собственный операционный метод, устраняющий возможность метастазов и рецидивов новообразований в области упомянутых желез.

Tarasewicz W.: **Total mastectomy in cases of tumors of mammary glands in bitches.**

The author examined 19,483 dogs and found that in 976 of them there were neoplasms of malignancy and intensity of various degree and of various localization. In 340 cases the tumors were situated on mammary glands.

The author described various methods of treatment used in cases of tumors of mammary glands which, however, in practice not always offered satisfactory results. In connection with this the author elaborated a surgical method which successfully protects against metastases and relapses of tumors in mammary glands as proved by the cases cited in the present work.

Tarasewicz W.: **Mastectomie totale dans les cas de tumeurs des glandes mammaires chez les chiennes.**

L'auteur a examiné 19,483 chiens et a constaté des procès cancéreux de grades et d'emplacements différents chez 976 animaux. Dans 340 cas ces tumeurs étaient situées dans les glandes mammaires.

L'auteur cite diverses méthodes, employées dans le cas de tumeurs des glandes mammaires, ne donnant pas de résultats satisfaisants dans la pratique. En connection avec on élabora une méthode chirurgique propre, qui garantit efficacement contre les métastases ainsi que contre une récurrence du procès cancéreux dans les glandes mammaires.

Tarasewicz W.: **Totale Mastektomie der Euterknotten bei Hündinnen.**

Vom Verfasser wurden 19,483 Hunde untersucht und davon bei 976 neoplastische Wucherungen festgestellt, die sowohl im Bezug auf ihre Malignität wie auch Lokalisation verschieden gestaltet waren. In 340 Fällen wurden die Wucherungen in den Milchdrüsen wahrgenommen.

Tarasewicz führt verschiedene Behandlungsmethoden der Milchdrüsenknotten an, welche aber alle praktisch keine zufriedenstellenden Ergebnisse lieferten. Daher wurde ein eigener chirurgischer Eingriff bearbeitet, der wie es zitierte Fälle beweisen, gegen Metastasen und Recidiven im Bereich der genannten Drüsen erfolgreich sichert.

JAN ŻUK

PZLZ Byczyna, pow. Kluczbork

Stosowanie penicyliny w zapobieganiu wzdęcia u bydła

Piśmiennictwo zaleca cały szereg leków stosowanych w celu zapobiegania i leczenia wzdęcia.

Barrentine, Shawyer i wsp. zwrócili uwagę na korzystny wpływ antybiotyków jako środków zapobiegających wzdęciu. Autorzy przebadali działanie szeregu antybiotyków na bogatym materiale zwierzęcym. Łącznie przebadano w 1954 r. 1.575 szt. bydła oraz w 1955 r. 1.643 szt. bydła. Autorzy ci stwierdzili, że aureomycyna stosowana w ilości 1 g per os na sztukę istotnie zapobiegała wzdęciu przez 2,5–7 dni, jednak po kilku dniach wystąpiła bardzo silna biegunka. Podobnie działała terramycyna i streptomycyna.

Najbardziej skuteczną okazała się penicylina. Stosowana w dawce 100 mg, 50 mg i 25 mg per os zapobiegała wzdęciu przez 2–5 dni, nie powodując zaburzeń przewodu pokarmowego. Najlepszą ochronę uzyskiwano przy dawce 75 mg na sztukę per os, przy czym okazało się, że sól potasowa penicyliny dawała lepsze rezultaty, niż penicylina prokainowa.

Własne obserwacje nad zapobiegawczymi własnościami penicyliny przeprowadzono jesienią 1961 r. w Gospodarstwie Doświadczalnym Szkoły Ogrodniczej w B. Do badania użyto 36 szt. bydła rasy NCB (krowy i jałówki powyżej 1,5 roku), jednakowo żywionych i trzymany w jednakowych warunkach.

Cztery sztuki kontrolne, pasły się na pastwisku z młodej koniczyny — (*Trifolium arvense*), odrosłej po skoszonym w czasie żniw jęczmieniu. Przed wypędzeniem na pastwisko było dostawało po 75 mg penicyliny prokainowej w 0,5 l wody pitnej, z wyjątkiem sztuk kontrolnych. Każdej z badanych sztuk zadawano roztwór penicyliny *per os* przy pomocy butelki, na dwie godziny przed wypędzeniem na pastwisko. Pasienie odbywało się dwa razy dziennie od godz. 7.30 do 10.00 i od 15.30 do 19.00. Doświadczenie trwało przez 6 dni, przy czym penicylinę podawano dwa razy, w pierwszym i trzecim dniu trwania doświadczenia. W pierwszym i drugim dniu nie obserwowano żadnych objawów wzdęcia tak u sztuk, które dostały penicylinę, jak też u sztuk kontrolnych. W trzecim dniu zaobserwowano mier-

ne wzdęcie u jednej ze sztuk kontrolnych. W piątym dniu u następnej ze sztuk kontrolnych wystąpiło wzdęcie ostre, wymagające interwencji lekarskiej. U dwu sztuk, które otrzymały penicylinę, zaobserwowano przejściowe lekkie wzdęcie w czwartym dniu trwania doświadczenia, nie przeszkadzające zresztą w dalszym pasieniu się. Innych objawów nie zaobserwowano. Bydło chętnie zjadało paszę, samopoczucie było dobre, mleczność zwiększona. Nie obserwowano zaburzeń przewodu pokarmowego.

Zbyt szczupły materiał doświadczalny nie pozwala na razie na ostateczną ocenę skuteczności penicyliny jako środka profilaktycznego przy wzdęciach.

Adres autora: Jan Żuk, Byczyna, pow. Kluczbork, ul. Kościelna 6.

CHOROBY ZAKAŻNE I INWAZYJNE

TADEUSZ JASTRZĘBSKI, JAN BUCZEK

Pierwsze wyosobnienie wirusów jelitowych od zdrowych świń w Polsce

Doniesienie tymczasowe

Z Katedry Mikrobiologii Wet. WSR w Lublinie
Kierownik: doc. dr TADEUSZ JASTRZĘBSKI

Laureaci nagrody Nobla Enders i wsp. (1949, 1951, 1952 a, b) odkryli, że wirusy porażenia dziecięcego, tzw. poliowirusy mogą być namnażane na hodowli komórek różnych tkanek ludzkich i małpich (a nie tylko na trudnej do hodowli tkance nerwowej) i że wirusy te powodują zmiany wyglądu, a potem śmierć zakażonych komórek, czyli tzw. efekt cytopatogeny (CPE). Wkrótce z przewodu pokarmowego człowieka wyosobniono dużą ilość nowych wirusów cytopatogeny. Od miejsca wyosobnienia nazwano je wirusami jelitowymi. Grupa ta obejmuje obecnie trzy podgrupy:

1. poliowirusy, tj. wirusy porażenia dziecięcego; należą do niej trzy serotypy;

2. wirusy Cocksackie, wyosobniane przeważnie przy herpanginie, *meningitis aseptica* i różnych schorzeniach niezupełnie zdefiniowanych; obejmuje obecnie 24 serotypy A i 5 serotypów B;

3. wirusy ECHO, (enteric cytopathogen orphan), wyosobniane przy *meningitis aseptica*, letnich biegunkach dzieci, wysypce typu Boston, lekkich porażeniach itp., ale przeważnie otrzymywane od osób zupełnie zdrowych; nazwa „orphan” — sierota, wskazuje właśnie na poszukiwanie dla nich przynależnego schorzenia; znanych już jest ok. 30 serotypów.

Analogami chorób enterowirusowych ludzkich są takie schorzenia zwierząt jak choroba cieszyńska świń i choroba Theilera myszy.

Częstość występowania wirusów jelitowych u ludzi i związek ich w wielu przypadkach ze schorzeniami klinicznymi pobudziły wirusologów do poszukiwania tych wirusów również w organizmach zwierzęcych, jako w ewentualnych rezerwuarach w/w zarazków. Badania,

wykonane głównie w Ameryce, częściowo w niektórych krajach europejskich, wykryły wirusy jelitowe u szeregu różnych zwierząt domowych: małą (ECMO), bydła (ECBO), świń (ECSO) i ptaków (ECAO). Doniesień o wyosobnieniu wirusów jelitowych typu orphan u zwierząt w Polsce dotychczas nie ma. Jednak badania *Jastrzębskiego* (1961) wykonane na wyspie Riems z materiałem od świń w Niemczech Wsch. wykazały, że zdrowe w stadzie od kilku lat nie wykazującym żadnych schorzeń zakaźnych mogą być w poważnym procencie nosicielami enterowirusów. Badania serologiczne tegoż autora (*Jastrzębski* 1961 b) dowodzą, że przeciwciała dla tego przyjętego za prototyp szczepu wirusowego TIR 3 są szeroko rozpowszechnione u świń dorosłych różnych krajów Europy. Autor wykazał przy pomocy próby seroneutralizacyjnej obecność przeciwciał dla tego wirusa c mianie od 1:10 do 1:2 000 u przeważającej części zbadanych

Wirusy jelitowe wyosobnione od zdrowych warchlaków w gosp. Czesławice

Nr świni	Nr szczepu	Stężenie wirusa w kale w 1 g	Stężenie wirusa w hod. tk. w 1 ml.	
			pasaż	miano
Warchlak 3 mies. nr 243	L 1	4.6x10 ³ ID ₅₀	p3	1.6x10 ⁶ ID ₅₀
			p6	8.7x10 ⁶ ID ₅₀
256	L 2	1.0x10 ⁴ ID ₅₀	p4	0.28x10 ⁶ ID ₅₀
			p6	1.6 x10 ⁶ ID ₅₀
238	L 3	2.1x10 ³ ID ₅₀	—	—